

JAV KARINĖS BAZĖS UŽSIENYJE - FAKTAI

NUMERIAI

- Maždaug **800 karinių bazių** už JAV ribų.
- Tai sudaro **90-95 %** visų užsienio karinių bazių pasaulyje (t. y. ir kitų šalių, pavyzdžiui, Rusijos, Didžiosios Britanijos, Prancūzijos - po 10-20, Kinijos - 1) (1).

GEOGRAFIJA

- JAV karinės bazės yra daugiau nei **80 šalių** ir teritorijų.
- **194 karinės bazės** Vokietijoje, 121 - Japonijoje, 83 - Pietų Korėjoje, 44 - Italijoje.
- Aruba, Bahreinas, Džibutis, Etiopija, Hondūras, Irakas, Jordanija, Kataras, Kuba, Kenija, Liberija, Maršalo salos, Norvegija, Omanas, Filipinai, Rumunija, Ispanija, Tunisas, Jungtinė Karalystė, JAV Mergelių salos, Wake Island.
- Pentagono nurodomas 701 objektas neapima bazių Afganistane, Irake, Sirijoje, Nigeryje ir daugelio kitų žinomų (pvz., Kuveite, Kosove) ir slaptų bazių (Izraelyje, Saudo Arabijoje).
- Dabar JAV kariuomenė turi sausumos pajėgų **15 šalių** (mažiausiai). (2)

IŠLAIDOS

- Karinio personalo dislokavimas karinėse bazėse užsienyje, palyginti su vietinėmis, kainuoja vidutiniškai **10 000-40 000 JAV dolerių** daugiau per metus.
- **51,5 mlrd. JAV dolerių per metus** (apytikriai) infrastruktūros statybai ir priežiūrai užsienyje.
- **150 mlrd. dolerių per metus** (apytikriai) visų išlaidų bazėms ir personalui užsienyje.
- **Vos pusės** šių 51,5 mlrd. dolerių, išleistų karinėms bazėms, pakaktų finansuoti 450 000 darbo vietų infrastruktūroje, 300 000 darbo vietų pradinėse mokyklose, 3 mln. "Head Start" vietų (ankstyvasis vaikų ugdymas mažas pajamas gaunantiems vaikams) arba VA sveikatos priežiūrą 2,2 mln. veteranų. (3)

WARS

- Vien nuo 1980 m. 14-oje Artimųjų Rytų šalių JAV mažiausiai **23 kartus** JAV bazės naudojamos nereikalingiems karams ar karinėms intervencijoms.
- **"Al Qaeda" verbavimas** susijęs su JAV bazių ir JAV karių buvimu Artimuosiuose Rytuose.
- **Karinės bazės** tapo kovotojų taikiniais Saudo Arabijoje, Afganistane, Irake. (4)

ŽALA

- Nelydimi **kariai** yra atskiriami nuo šeimos narių. Kai šeima gali atvykti kartu, sutuoktiniai ir vaikai susiduria su karjeros, mokymosi ir santykių trikdžiais.
- **Daugiau nei 40** šalių, kuriose vyrauja autoritariniai arba nelabai demokratiški režimai, yra JAV bazės (pavyzdžiui, Turkija, Tailandas, Nigeris ir visos Persijos įlankos valstybės, išskyrus Iraną ir Jemeną).
- JAV karinių bazių buvimas gali padrąsinti **negailėstingus užsienio vyriausybės lyderius** užimti pavojingai agresyvią poziciją, pavyzdžiui, prieš Rusiją ar Kiniją, tikintis, kad JAV juos parems.

- Dabartiniai susitarimai dėl karinių bazių dažnai atleidžia JAV nuo atsakomybės už **žalą aplinkai, padarytą** šalinant, išpilant ir naudojant pavojingas ir toksiškas medžiagas. Tuo pat metu JAV teigia, kad jos aplinkosaugos įstatymai šiose vietose netaikomi.
- **Nusikaltimai ir nelaimingi atsitikimai**, įskaitant išprievartavimus, žmogžudystes ir kitus nusikaltimus bei karinius nelaimingus atsitikimus, kelia pyktį vietos bendruomenėms, skatina tokius protestus kaip Okinavoje ir kenkia tarptautinei JAV reputacijai.
- bazės tokiose šalyse kaip Pietų Korėja siejamos su **išnaudojimu prostitucijos** ir prekybos žmonėmis **tikslais**.
- Nuo 1898 m. dėl užsienio karinių bazių statybos ar plėtros iškeldinta **20** vietinių, daugiausia čiabuvių, gyventojų. (5)

UŽDARYMAI

- **Apie 800 užsienio bazių** Europoje ir Azijoje uždarė abu prezidentai - Bušas ir Bilas Klintonas.
- **Vietos judėjimai** visame pasaulyje ragina uždaryti JAV karines bazes arba sumažinti JAV karinį buvimą.
- Apskaičiuota, kad grįžtantiems kariams ir jų išlaikytiniams skirta **19 proc.** šalies karinių bazių pajėgumų.
- Greitas dislokavimas iš vietinių bazių reiškia, kad didžioji dalis JAV pajėgų ekstremaliosios situacijos atveju gali būti dislokuotos beveik bet kurioje pasaulio vietoje taip pat greitai arba beveik taip pat greitai, kaip ir iš bazės užsienyje. (6)

POLITIKA

- **BRAC netaikoma** užsienio karinėms bazėms. Tai reiškia, kad Pentagonas gali uždaryti užsienio karines bazes, nesusidurdamas su politinėmis problemomis, kylančiomis dėl vidaus bazių uždarymo ir perkėlimo nuostatų.
- **Įvairių politinių pažiūrų** žmonės abejoja užsienio karinėmis bazėmis. 2016 m. 3 iš 4 kandidatų į prezidentus (Trumpas, Johnsonas, Stein) ragino uždaryti karines bazes užsienyje arba buvo skeptiški jų atžvilgiu.
- **Vietos ekonomikai** būtų naudinga, jei į šalį grįžtų darbuotojai ir jų šeimos nariai.
- **Kongreso** nariai turi nedaug rinkėjų, gyvenančių karinėse bazėse užsienyje, jei iš viso jų turi. (7)

ALTERNATYVOS UŽSIENIO KARINĖMS BAZĖMS

- Išlaikyti taupią, gynybinę, galingą kariuomenę, kuri gina JAV teritoriją.
- Didesnis diplomatinis dalyvavimas, ekonominė ir kultūrinė sąveika ir įsipareigojimas tarptautinėms institucijoms. O karinę jėgą - tik kraštutiniu atveju.
- Daugianacionalinių organizacijų vykdomos tarptautinės operacijos, kai būtina panaudoti jėgą. (8)

Pabaigos

1. David Vine, *Base Nation: How U.S. Military Bases Abroad Harm America and the World* (Metropolitan, 2015); David Vine, "JAV karinių bazių užsienyje sąrašas", 2017 m., Amerikos universitetas, <http://dx.doi.org/10.17606/M6H599>; John Glaser, "Withdrawing from Overseas Bases: Why a Forward-Deployed Military Posture Is Unnecessary, Outdated, and Dangerous," Policy Analysis 816, CATO Institute, 2017 m. liepos 18 d. Frank Jacobs, "The World's Five Military Empires," BigThink.com, 2017 m. liepos 10 d., <http://bigthink.com/strange-maps/the-worlds-five-military-empires>; Damien Sharkov, "Russia's Military Compared to the U.S.". *Newsweek*, 2018 m. birželio 8 d, <http://www.newsweek.com/russias-military-compared-us-which-country-has-more-military-bases-across-954328>.
2. Vine, "JAV karinių bazių užsienyje sąrašas"; Glaser; Gynybos departamentas, "Bazių struktūros ataskaita 2015 fiskalinių metų atskaitos taškas (Gynybos departamento nekilnojamojo turto inventoriaus suvestinė)". Vašingtonas, DC, 2015 m.; Costs of War project, "Current United States Counterterrorism War Locations", žemėlapis, n.d.[2017], www.costsofwar.org.
3. Michael J. Lostumbo ir kiti, "Overseas Basing of U.S. Military Forces: An Assessment of Relative Costs and Strategic Benefits", ataskaita, RAND Corporation, Santa Monica, CA, 2013 m. balandžio 29 d., p. xxv; David Vine, Amerikos universitetas, bazinių išlaidų apskaičiavimas OBRACC, vine@american.edu; Vine, *Base Nation*; National Priorities Project Trade-Offs tool, <https://www.nationalpriorities.org/interactive-data/trade-offs/>.
4. Andrew J. Bacevich, "Even If We Defeat the Islamic State, We'll Still Lose the Bigger War", *Washington Post*, 2014 m. spalio 3 d., https://www.washingtonpost.com/opinions/even-if-we-defeat-the-islamic-state-well-still-lose-the-bigger-war/2014/10/03/e8c0585e-4353-11e4-b47c-f5889e061e5f_story.html?utm_term=.e9abf929c5a0; Vine, *Base Nation*, p. 328; Stephen Glain, "What Actually Motivated Osama bin Laden," *U.S. News & World Report*, 2011 m. gegužės 3 d., <http://www.usnews.com/opinion/blogs/stephen-glain/2011/05/03/what-actually-motivated-osama-bin-laden>; Bradley L. Bowman, "Po Irako", *Washington Quarterly* 31, Nr. 2 (2008): 85.
5. Catherine Lutz, ed, *The Bases of Empire: The Global Struggle Against U.S. Military Posts* (New York: New York University Press, 2009); Vine, *Base Nation*; David Vine, "Forty-five Blows Against Democracy: How U.S. Military Bases Back Dictators, Autocrats, and Military Regimes", TomDispatch.com, 2017 m. gegužės 16 d, <http://www.tomdispatch.com/blog/176281/>; Sharon Weiner, "Environmental Concerns at U.S. Overseas Military Installations", darbinis dokumentas, Gynybos ir kariuomenės kontrolės studijų programa, Tarptautinių studijų centras, Masačusetso technologijos institutas, 1992 m. liepa; Center for Public Environmental Oversight, www.cpeo.org.
6. Gynybos departamentas, "Strengthening U.S. Global Defense Posture, Report to Congress," Washington, DC, 2004 m. rugsėjo 17 d., 5; Lutz; Andrew Yeo, *Activists, Alliances, and Anti-U.S. Base Protests* (New York: Cambridge University Press, 2011); Gynybos departamentas, "Department of Defense Infrastructure Capacity," ataskaita, 2017 m. spalio, <https://fas.org/man/eprint/infrastructure.pdf>; Lostumbo, et al., p. 38.
7. BRAC svetainė, <https://www.acq.osd.mil/brac>; Jill Stein prezidentinė platforma, <https://www.jill2016.com/platform/>; Council on Foreign Relations, "Gary Johnson", <https://www.cfr.org/interactives/campaign2016/gary-johnson>; Alan Yuhas, "Donald Trump Hails 'Evening of Love' in New Hampshire as Bush Overshadowed", *Guardian*, 2015 m. rugpjūčio 20 d., <https://www.theguardian.com/us-news/2015/aug/20/donald-trump-new-hampshire-event-jeb-bush>.
8. Žr., pvz., John Feffer ir kiti, "Teisingas saugumas: alternatyvi užsienio politikos sistema", ataskaita, Institute for Policy Studies, Washington, DC, 2007 m. liepos mėn.; Glaser, p. 13-19.